

Chlamydia hos kat

Af dyrlæge Anne-Marie Svendsen.
Sakset fra Somalikatten 2. årgang
september 1999.

Chlamydia Psittacosis er en højt specialiseret bakterie, der er årsagen til 30% af øjenbetændelser hos kat. Sygdommen ses oftest hos killinger i 5-12 ugers alderen, men kan ramme katte i alle aldre. Symptomerne starter med vandigt øjenflåd, lysfølsomhed, plirren med øjnene og røde øjenslimhinder.

Ofte er det fra starten kun det ene øje, der er påvirket, men inden for 5-21 dage bliver begge øjne involverede. Undertiden ses mild næseflåd og lidt nysen. Såfremt sygdommen ikke behandles, kan der ses komplikationer i form af hornhindesår, rød og kraftig svulLEN øjenslimhinde, pusagtigt gult øjenflåd og kronisk øjenbetændelse, der kan vare 8 uger eller mere. Ved kronisk øjenbetændelse kan tårekanalen blive beskadiget, så kattens naturlige tåreproduktion fremover vil flyde udenfor øjnene i stedet for at dræne til næsehulen, som det sker normalt. Af særlig interesse for opdrættere er også kronisk infektion med Chlamydia er kædet sammen med arborter og sterilitet hos kat. Undersøgelser har vist, at hvis Chlamydia ikke behandles, er der

stor sandsynlighed for at en del af kattene udvikler sig til raske smittebærere, der udskiller bakterien fra endetarmen eller fra blinkhinden i 12-18 måneder efter infektion plus ved stresspåvirkninger (parring, transport, fødsel, vaccinationer, udstillinger etc.). Dette kan skyldes tildels at katten kun opnår delvis og kortvarig immunitet mod chlamydia efter infektion.

Smitte sker enten direkte ved kontakt med bla. Øjen- eller næseflåd, eller ved at killingen smittes under fødslen med bakterier fra hunkattens skede. Hvis killinger smittes under fødslen åbner øjnene sig ikke normalt og ofte ses at de lukkede øjenlåg bulner ud af betændelse.

Inkubationsstiden fra kattene bliver smittet og til den udviser symptomer er 3-10 dage. Diagnosen Chlamydia stilles primært på grundlag af de kliniske symptomer da bakterien er særdeles vanskelig at påvise. Undertiden kan den påvises ved øjenskrab, men dette kræver at katten er på et stadie, hvor den har mange Chlamydia i øjenblinkhinden. Metoden er særdeles usikkert hvis katten er kronisk inficeret eller raks smittebærer. Et positivt svar (syg) vil derfor altid være holdbart, mens et negativt svar (rask) på ingen måde sikrer, at katten ikke står med sygdommen.

Chlamydia Psittacosis er følsom over for antibiotikabehandling

med tetracykliner og doxycykliner. Pga. Risikoen for rakse smittebærere er det meget vigtigt. At kattene behandles både lokalt med øjensalve og systematisk med tabletter. Tabletbehandlingen skal strække sig over 45-60 dage for at man er nogenlunde sikret at katten er rensset for Chlamydia. Selv katte med nedsat immunforsvar (f.eks. FiV) kan renses på denne måde. Behandling med Kloramfenikol øjendråber er uden virkning på selve Chlamydia, men kan bedre sekundære bakterieinfektioner, så man tilsyneladende har en effekt af Kloramfenikol. Der vil dog fortsat være øjenflåd. Virker Kloramfenikol så øjene bliver helt raske, så er der i hvert fald ikke tale om Chlamydia.

Chlamydia kan overleve i omgivelserne i ca. en uge ved stuetemperatur, men afvaskning med sæbe og klorinopløsning dræber Chlamydia effektivt.

Hvis man har mistanke om, eller har fået stillet diagnosen Chlamydia, bør man følge denne eller lignende angrebsplan:

1. Behandle samtlige katte med et passende antibiotika præparat (f.eks. Ronaxan, der ikke påvirker killinger og fostres tænder og knogler) i 45-60 dage. Hvis man "glemmer" bare en kat, kan man have en rask, symptomfri smittebærer, der promte starter

problemerne igen. Symptomerne forsvinder ofte hurtigt ved behandling, men hvis man stopper med antibiotika før de 45 dage ses tilbagefald eller smittebæretilstand næsten altid.

2. Behandle katte med akutte øjensproblemer med øjensalve (f.eks. Terramycin m. Polymyxin B) for at undgå komplikationer.

3. Undgå stress, sørg for god hygiejne og relativ lav luftfugtighed i omgivelserne.

4. Efter endt behandling kan man vaccinere med en dræbt vaccine (Fel-O-vax IV) for at undgå akutte sygdomsudbrud, hvis sygdommen atter bliver introduceret i opdrættet.

Læg mærke til at vaccinen kun beskytter delvis, og at den ikke garanterer for at en kat, der udsættes for smitte ikke udvikler sig til smittebærer.

5. Nye katte sættes i karantæne i mindst 3 uger. Benyt en mild klorinopløsning til desinfektion af hænder og sko, og undlad at gå direkte fra den nye kat til killinger eller drægtige katte.

6. Hvis man har mistanke om, at man har smittebærere, kan hunkatte med fordel gives en boostervaccine lige inden parring, og killingerne vaccineres hver 3. uge fra 9 ugers alderen indtil de er 12 uger. Dette bevirker at man undgår alvorlig sygdom hos killingerne. Hele katteriet skal dog stadig renses. Hvorvidt Chlamydia

kan overbringes fra det ene katteri til det andet, vides ikke med sikkerhed. Jeg plejer personligt at rense mine sko og desinficere hænderne grundigt, og så vidt som muligt besøge det syge katteri sidst på dagen.

Hvis man har haft katten ude i byen til parring og den er blevet smittet, så vil man hos en voksen kat som regel blot se lidt nysen og evt. lidt næse- og øjenflåd, der klarer op inden for 2 uger. Hvis katten er vaccineret, kan den stadig få sygdommen uden dog at udvise nogen symptomer, og dette kan forårsage, at man får skabt en smittebærer. I visse tilfælde ses udbrud af Chlamydia hos en tilsyneladende rask kat, hvis man vaccinere uden at have behandlet med antibiotika først. Dette kan skyldes 2 ting:

- Katten er allerede smittet inden vaccination og er ved at udvikle sygdommen.
- Katten er ”rask” smittebærer og udvikler sygdom pga. stressbelastning i forbindelse med vaccination.

Chlamydia er sjældent en dødelig sygdom, og det kun hvis sekundære infektioner støder til, men har man problemer i sit opdræt, så dør killingerne med øjenproblemer – ofte kroniske, nedsat tilvækst i perioder og evt. permanente skader.

Man kan få problemer med

hunkatte, der aborterer og han- og hunlatte der er sterile. Desuden kan Chlamydia Psittacosis i sjældne tilfælde smitte fra fugl til kat og fra kat til menneske. Derimod er der aldrig set tilfælde, hvor sygdommen har smittet fra menneske til kat. Det er derfor værd – efter min mening – at få ”renset ud”, hvis man har fået konstateret Chlamydia hos sine katte.